Gdy dojdziesz do tego gościńca, przeczytaj z tablicy
Kim był Polak, którego zamordowali bolszewicy
Tragiczne to wydarzenie, na historii wioski rysa
Wiesz już? Tak, pełnił on w Masiewie funkcję

3

Stojąc przodem do tablicy obróć się w lewo
I żwawym krokiem idź do miejsca Ci już znanego
Czy wiesz, że idziesz kilkusetletnią drogą?
Znaną niegdyś z tego, że ,,dwa wozy na niej minąć się mogą''

A gościniec ten łączył się z Drogą Browską
Co prowadziła do Białowieży całkiem prosto
Browska z kolei z tą, którą król podróżował
Gdy z Krakowa do Wilna służbowo peregrynował

Za znanym Ci już parkingiem skręć w prawo
A zobaczysz dom drewniany z elewacją żółtawą
Tam kończy się Twoja questowa wędrówka
Aha, ostatnia do hasła wskazówka
Oznacza ono produkt z popiołu pozyskiwany
Dawniej do produkcji mydła, szkła, bielenia wykorzystywany
Znajdź szkrzynkę z surowca przetworzonego
I smiało ciesz się ze skarbu zdobytego!

Potaszarnia

HASŁO

1 2 3 4 5

MIEJSCE NA PIECZĘĆ

OPRACOWANIE QUESTU:

Karolina Likhtarovich, trener questingu
www.questy.com.pl

KONSULTACJA MERYTORYCZNA:

Ewa Natalia Moroz-Keczyńska

ZDJĘCIA ARCHIWALNE I MAPA:

zbiory BPN, Barbara Bańka

OPIEKUN QUESTU:

Obwód Ochronny Zamosze, leśniczy BPN Jerzy Adamiuk
tel. 607 332 489

Białowieski Park Narodowy
Park Pałacowy 11
17–230 Białowieża
tel./fax 85 68 12 306
mail: bpn@bpn.com.pl

Sfinansowano ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Śladami dawnego osadnictwa w PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

GDZIE TO JEST?

Trasa questu prowadzi przez fragment północno-wschodniej części Białowieskiego Parku Narodowego (powiat hajnowski, gmina Narewka). Wyprawa rozpoczyna się na parkingu leśnym tuż za Starym Masiewem – należy przejechać całą wieś. Dojechać tu można samochodem kierując się z Narewki na Olchówkę, Nowe i Stare Masiewo. Do Starego Masiewa warto wybrać się rowerem licznymi szlakami turystycznymi lub drogami, które tu prowadzą.

TEMATYKA:

Północno-wschodnia część BPN i okolice Starego Masiewa do tej pory zachowały ślady dawnego osadnictwa w Puszczy Białowieskiej. Wędrując trasą questu można zobaczyć je na własne oczy i w wyobraźni.

JAK SZUKAĆ SKARBU?

Aby odnaleźć ukryty na końcu trasy questu skarb musisz uważnie czytać wskazówki i rozwiązywać zagadki. A gdy odgadniesz hasło poznasz nazwę ważnego produktu, który wytwarzany był niegdyś w okolicach Starego Masiewa, na tzw. Polanie Masiewsko-Tuszemlańskiej.
Włóż wygodne buty i ruszaj w trasę. Życzymy wspaniałej przygody!

CZAS PRZEJŚCIA:

45 minut

questing WYPRAWY ODKRYWCOW

Dawno dawno temu, przed kilkoma wiekami
Masiewo nie było końcem świata, gdzieś „za lasami"
Tereny te ludziom i władcom służyły
I na różne sposoby eksploatowane były

Pomyślisz: „Jak to, toż to w sercu pierwotnego lasu"?
Co „włada" tą ziemią od niepamiętnego czasu
To prawda, lecz przed nami historia do opowiedzenia
Gdy drzew tu nie było, a tylko łąki i uprawna ziemia
Polana Masiewsko-Tuszemlańska ogromna była
Osadników – ba! – całe wsie pomieściła

Może wiesz, może nie, że Puszcza Białowieska
To była przez wieki puszcza królewska
Król tu polował i ją posiadał nie tylko dla jej urody
Lecz miała też przynosić do skarbca dochody

Pora wyruszyć na spotkanie z historią i przyrodą
Uważaj, bo niespodzianki na trasie spotkać Cię mogą!
Byś lepiej zapamiętał nazwę Obwodu Ochronnego
Wpisz, że to _____ i ruszaj przed siebie Kolego
2
Idź prosto i po paru krokach skręć w lewo
Trzymaj się leśnej ścieżki i znaku czarnego
Zadrzyj głowę, bo pierwsza ciekawostka Cię czeka
Że las tu rosnący został posadzony przez człowieka

Do końca XVIII w. potaszarnia na Polanie stała
I specyfik do wyrobu wielu produktów wytwarzała
W tym celu drewno stąd wycinano
Bo nim właśnie kadzie w tej manufakturze opalano

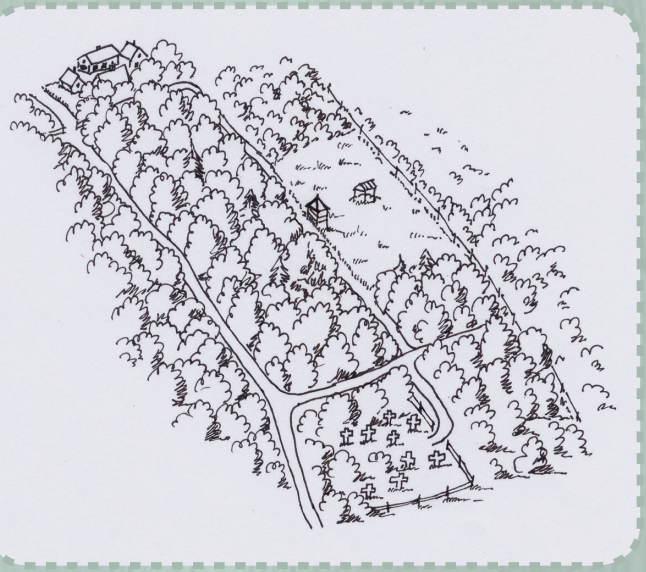

1

2

3

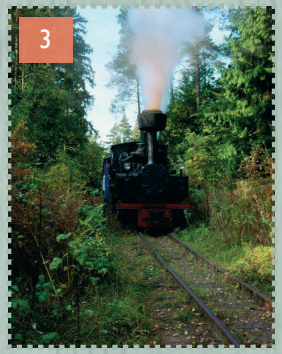
3

4

Potaszarnia upadła, a w Masiewie folwark założono
I ziemie te do uprawy roli przeznaczono
Po I wojnie światowej wielu gospodarzy po ucieczce nie wróciło
A tutejsze Nadleśnictwo na opuszczonych ziemiach las posadziło

1 Gdy dojdziesz do polany skręć w prawo
Idź prosto, a zobaczysz wiatę ciekawą
Wejdź na nią śmiało, rozejrzyj się uważnie
A niejedna osobliwość w oko Ci wpadnie

Przed Tobą, za polaną, jest granica państwowa
Po lewej niepozorna droga, „aleja owocowa"
To ślad dawnej drogi, co do Czoła prowadziła
Czyli osady, co przed II wojną światową tu była

O niej jeszcze będzie, teraz przyjrzyj się polanie
Żubry tu przychodzą na smakowite śniadanie
A z tablicy pod wiatą wyczytają Ci, co wzrok wytężą
Że wspaniałe rogi są żubra ozdobą i _____
5
Przejdź za szlaban, idź dalej drogą wzdłuż lasu
Posłuchaj o osadzie z dawnych czasów
Wieś Czoło w XIX wieku Niemcy założyli
Gdy skuszeni urodzajnością tej ziemi tu przybyli

W siedemnaście rodzin zgodnie tu mieszkali
Nawet kirchę – ewangelicką świątynię zbudowali
Przed I wojną światową wyemigrowali
A inni mieszkańcy ich budynki zaadoptowali

4 Po wojnie była tu siedziba Nadleśnictwa Czoło
Dobrze w okolicy się działo, bywało też wesoło
Służba leśna ton życiu całej wsi nadawała
I pieczę nad dobrami leśnymi Puszczy sprawowała
W 1941 r. Niemcy wysiedlili mieszkańców Czoła
Dziś to miejsce jest po stronie białoruskiej, taka to historia!

Gdy dojdziesz do skrzyżowania leśnych dróg
Zatrzymaj się, puść wodze wyobraźni w ruch
Tutaj jest granica wilczej watahy
Uważny obserwator zobaczyć to potrafi
Zdarta kora drzewa, rozgrzebana _____
Lepiej nie mieć z tym drapieżnikiem do czynienia! 4

Pora podążać naszej historii śladem
Idź dalej prosto, za czarnym szlakiem,
a spotkasz się z dawnym ewangelickim cmentarzem
Za zakrętem zobaczysz teren ogrodzony
I kilka krzyży – oj dawno tu postawionych…

3 Naprzeciw cmentarza kolejna „nowinka"
To młodnik, z drzew dawna przecinka
Była to droga prowadząca do Czoła
Jeździła tędy także kolejka wąskotorowa
W czasie I wojny światowej Niemcy ją wybudowali
A po wojnie leśnicy ją wykorzystywali

2 Wejdź na teren cmentarza, przejdź się po nim w ciszy
Dziś tylko szum drzew i śpiew ptaków usłyszysz
Założony przez Niemców tutaj przybyłych
Zachowały się jeszcze gotykiem _____ mogiły
1
Gdy wyjdziesz z cmentarza, wróć do skrzyżowania
Które już znasz z wilczego znakowania
Tutaj skręć w lewo, a droga Cię zawiedzie
Do dawnego gościńca, którym dziś wóz już nie pojedzie…